

EUSKO JAURLARITZAK ETA CONFEBASKEK ESQUALDEETAKO PERTEAK GAUZATZEA DEFENDATU DUTE EUROPAKO BATZORDEAREN AURREAN

Eusko Jaurlaritzak eta Confebaskek bilera bat egin dute gaur Europako Batzordearekin eskualdeko PERTESen bideragarritasuna eta gauzatzea defendatzeko, oraindik erabili ez diren Europako funtsen gauzatzea optimizatzeko. Apirilean dirulaguntzetan erabilgarri zeuden milaka milioiak – 14.000m €baino gehiago – mobilizatzeko beharrari erantzuten dio eskari horrek. PERTESetara bideratutako 41.180 milioi euroetatik (dirulaguntzak eta maileguak), Espainiak guztizkoaren % 26 baino ez du banatu. Kopuru hori oso kezkarria da, MRR funts europarrak Europak ezarritako egikaritzeko epearen erdian sortu baitira. Joan den astean, Europako Batzordeak berak ohartarazi du Europako baliabide horien hedapen motela, eta estatuei malgutasun handiagoa eskatu die burokrazia arintzeari eta hedapenean protagonismoa beste erakunde eta eragile ekonomiko eta sozial batzuei emateari dagokienez.

Egoera horren aurrean, Eusko Jaurlaritzak kezkatuta agertu da MRR funtsak benetako ehunera ez iristeagatik, eta adierazi du oso zaila dela Estatuak modu berean kudeatzen jarraitzea. Confebaskek, bestalde, laguntzen eskualde-kudeaketa eskatu du, Eusko Jaurlaritzak MRR funtsak euskal enpresa txiki eta ertainetara bideratzeko dituen mekanismoak erabili ahal izateko, une honetan eszeptizismo handia baitago Europako baliabide horiekiko.

Iñaki Barredo, Europako Ekonomia eta Funtsetako sailburuordea, Yurdana Burgoa, Kabinete eta Koordinazioko burua, Juan Alberdi, Europako Funtsen eta Kohesio Politikaren zuzendaria, eta Marta Marín, Eusko Jaurlaritzak Bruselan duen ordezkaria, izan dira Eusko Jaurlaritzak Europako Batzordearekin egindako bileran parte hartu dutenak. Celine Gauer, Europako Batzordeko Berreskuratze eta Erresilientzia Lantaldeko burua, eta Teresa Fabregas, Berreskuratze eta Erresilientzia Lantaldeko zuzendaria, izan dira bileran. Confebasken izenean, Eduardo Arechaga CONFEBASKEko zuzendari nagusiak eta Pablo Martín EAEko patronaleko Ekonomia arduradunak parte hartu dute.

Ekonomia eta Ogasun Saila, Confebaskekin eta haren CEBEKek, SEAk eta ADEGIk, abenduan, PERTES REGIONALen euskal proposamena aurkeztu zuten. Proposamen horretan, euskal proiektu estrategikoak garatzeko oraindik gauzatu ez diren MRR dirulaguntzen 1.047 milioi euroko zuzeneko kudeaketa egiteko eskaera jasotzen da. MRRaren exekuzio-epea 2026an amaitzen da, eta, beraz, haren ekuatorea igaro ondoren, gobernantza-formula aldatzen ez bada, ez gauzatzeko arrisku handia dago. Hori dela eta, erabili gabeko funtsak itzuli beharko zaizkio Europari, eta hori porrota eta dimentsio historikoen aukeragalera izango litzateke. Lankidetzaren eraginkorra EAEko ehun ekonomikoarentzat ondorio positibo izugarriak izango dituen bertute bihurtzeko unea da, Europako baliabide horien galeraren eragin nagusia izango baita.

Confebaskek adierazi du kudeaketa "deszentralizatuagoa eta hurbilagoa" bide gehigarri bat izan daitekeela Europako laguntzen aprobetxamendu osoa errazteko, laguntza horien zenbatekoa eta helburu eraldatzailea historikoak baitira. "Ezin dugu" euro "bakar bat galtzeko luxua onartu, autonomia-erkidegoen partaidetza aktiboago batekin konpon litekeen zerbaitengatik", gaineratu dute.

"Bat gatoz ikuspegi honekin: Eusko Jaurlaritzak azken 40 urteetan enpresa- eta industria-politikak aplikatzeko eta hobetzeko izan duen hurbiltasuna eta esperientzia, bai eta lankidetzaren publiko-pribatuaren ibilbide luze eta frogatua ere, abiapuntu egokia dira, zalantzarik gabe, Europako funtsak euskal enpresa-sarea modernizatzeko eta Europako eskarietara egokitzeko erabiliko direla bermatzeko. Gure produkzio-ehuna ezagutzeak eta euskal enpresekin eta gurekin – haien erakunde adierazgarrienekin – harremanak izateak, zalantzarik gabe, lagunduko du banaketa arinagoa eta behar dugunera bideratuagoa egiten".

Modu praktikoan, espezializazio adimenduneko estrategia (RIS3) erabiltzea proposatzen da, MRR funts europarrak lor ditzaketen proiektuak definitzeko palanka gisa.

Era berean, Euskadik aktiboki parte hartu nahi du Espainiako Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren gehigarriaren barruan dagoen Autonomia

Erkidegoko Erresilientzia Funtseko maileguen kudeaketan, Finantzen Euskal Institutuaren (FEI) bidez. Funts horrek 20.000 milioi euro arteko zuzkidura izango du, eta honako arlo hauetako proiektu pribatu, publiko eta publiko-pribatuak finantzatzeko erabiliko da: etxebizitza soziala eta eskuragarria eta hiri-berroneratzea; garraio iraunkorra; industriaren eta ETEen lehiakortasuna; ikerketa, garapena; turismo iraunkorra; zainketen ekonomia eta uren eta hondakinen kudeaketa eta trantsizio energetikoa. Une honetan, Eusko Jaurlaritzak ez du xehetasunik FRAREN egituraketari buruz, ezta baldintzei buruz ere.

Europako Inbertsio Bankuak (EIB) kudeatuko du funtsa, eta planteatzen da FEI bitartekari gisa jardun ahal izatea (EIBekin batera enpresentzako beste finantzaketa-ekimen batzuetan duen esperientzia aprobetxatuz) eta aktiboki parte hartu ahal izatea euskal ETE-ei eskura dagoen finantzaketa bideratzen. Hori posible izan dadin, luzamendurik gabe, FEIren, EIBren eta Estatuko Administrazio Orokorren artean beharrezkoak diren akordioak sina daitezzen eskatzen da, harreman horren baldintzak ezartzeko.

Euskadik gobernantza-alternatiba hori proposatzen du, lurralde-lehentasan ezarriz, Administrazio zentralari enpresei eta produkzio-sareari zuzendutako Europako funtsak bideratzeko laguntza gisa, eta beste autonomia-erkidego batzuekin eta beste eragile publiko eta pribatu batzuekin batera balioetsitako eta partekatutako alternatiba da.

Eskualdeetako PERTEak gaituz gero, Eusko Jaurlaritzak bat egin ahal izango luke MRR funtsen – dirulaguntzak eta baliabideak – ezarpenarekin, eta baliabide gehigarriak izango lituzke martxan dauden enpresa-sustapeneko politikak bizkortzeko eta anbizio handiagoa emateko. AKZk esperientzia dute kontratuen eta dirulaguntzen programen kudeaketan, eta beren ekoizpen-sarearen beharrak ezagutzen dituzte; "17 leihatila berri aprobetxatzea litzateke, ahalik eta gehien, funtsak bideratzeko".